

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Karla Šimky a soudkyň Mgr. Sylvie Šiškeové a JUDr. Miluše Doškové v právní věci žalobce: **E. S.**, zastoupeného JUDr. Emilem Flegelem, advokátem se sídlem K Chaloupkám 3170/2, Praha 10, proti žalovanému: **Krajský úřad Jihomoravského kraje**, se sídlem Žerotínovo náměstí 449/3, Brno, ve věci žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 1. 2020, č. j. JMK 12069/2020, vedené u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. 41 A 17/2020, o námitce podjatosti vznesené žalobcem vůči samosoudci JUDr. Martinu Kopovi,

t a k t o :

Samosoudce Krajského soudu v Brně JUDr. Martin Kopa **není vyloučen** z projednávání a rozhodnutí věci vedené u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. 41 A 17/2020.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci, námitka podjatosti a postup soudu

[1] Žalobce se u Krajského soudu v Brně žalobou domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného, vydaného ve věci přestupku podle zákona č. 361/2000 Sb., o silničním provozu. Rozsudkem ze dne 28. 1. 2022, č. j. 41 A 7/2020 - 35, krajský soud vyhověl žalobcově žalobě, zrušil rozhodnutí žalovaného a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[2] Žalobce vznesl námitku podjatosti samosoudce JUDr. Martina Kopy v reakci na situaci, která nastala po vydání rozsudku. Krajský soud totiž v rozsudku nerozhodl o nákladech řízení, neboť měl za to, že v úvahu přichází postup podle § 60 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Soud pak účastníky přípisem seznámil se svým podezřením, že jedna z fotografií předložených žalobcem je podvrh (fotomontáž). Krajský soud uvedl, že vážně zvažuje podání trestního oznámení pro trestný čin maření spravedlnosti v smyslu § 347a zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník. V uvedené skutečnosti soud spatřoval důvod hodný zvláštního zřetele pro nepřiznání náhrady nákladů řízení žalobci, který měl jinak ve věci úspěch. Soud dal účastníkům možnost vyjádřit se k zamýšlenému postupu.

[3] Žalobce v reakci na sdělení soudu věcně polemizoval s názorem o nepravosti předložené fotografie. Poznámka soudu, že zvažuje podání trestního oznámení, je podle žalobce vyhrožováním a zakládá podjatost samosoudce JUDr. Martina Kopy.

[4] JUDr. Martin Kopa ve vyjádření k námitce podjatosti uvedl, že k žalobci ani k projednávané věci nemá žádný vztah a necítí se být podjatý. Důkazem jeho nestrannosti je mimo jiné samotný rozsudek, jímž rozhodl ve prospěch žalobce. Podání trestního oznámení samo o sobě podjatost nezakládá. Jinak by totiž soudci nemohli být v obdobných případech adresáty povinnosti podle § 8 odst. 1 zákona č. 141/1961 Sb., trestní řád, podle níž mají neprodleně oznamovat skutečnosti nasvědčující tomu, že byl spáchán trestný čin. Podle JUDr. Martina Kopy jde stále o postup soudce v řízení o projednávané věci ve smyslu § 8 odst. 1 s. ř. s.

II. Právní posouzení Nejvyššího správního soudu

[5] Nejvyšší správní soud posoudil námitku podjatosti a dospěl k závěru, že není důvodná.

[6] Podle § 8 odst. 1 s. ř. s. jsou soudci „*vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučení jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.*“

[7] Podle § 8 odst. 5 s. ř. s. může účastník „*namítnout podjatost soudce, soudní osoby, tlumočnicka nebo znalce. Námitku musí uplatnit do jednoho týdne ode dne, kdy se o podjatosti dozvěděl; zjistí-li důvod podjatosti při jednání, musí ji uplatnit při tomto jednání. K později uplatněným námitkám se nepřiblíží. Námitka musí být zdůvodněna a musí být uvedeny konkrétní skutečnosti, z nichž je dovozována. O vyloučení soudce rozhodne usnesením po jeho vyjádření Nejvyšší správní soud, a je-li namítána podjatost soudní osoby, tlumočnicka nebo znalce, senát po jejich vyjádření.*“

[8] Rozhodnutí o vyloučení soudce z důvodů podle § 8 odst. 1 s. ř. s. představuje výjimku z ústavní zásady, podle níž nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci (čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Příslušnost soudu i soudce stanoví zákon, a proto postup, kterým je věc odnímána příslušnému soudci a přikázána soudci jinému, je nutno chápat jako postup výjimečný. Zákon jej však v případech popsaných v § 8 odst. 1 s. ř. s. nejen připouští, ale přímo vyžaduje.

[9] Součástí práva na spravedlivý proces (čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod) je totiž kromě záruky zákonného soudce rovněž požadavek na nezávislý a nestranný soud. Nestrannost a nezájatost soudce je neodmyslitelnou součástí spravedlivého rozhodování, a tedy jedním z hlavních předpokladů pro důvěru občanů a jiných subjektů práva v právo a právní stát (čl. 1 odst. 1 Ústavy). Podle Evropského soudu pro lidská práva (dále též „ESLP“) požadavek nestrannosti chrání důvěru, kterou by měly soudy v demokratické společnosti vzbuzovat jak u veřejnosti (viz *Piersack proti Belgii*, rozsudek ESLP ze dne 1. 10. 1982, č. 8692/79, bod 30), tak u účastníků řízení (viz *De Cubber proti Belgii*, rozsudek ESLP ze dne 26. 10. 1984, č. 9186/80, bod 26; *Fey proti Rakousku*, rozsudek ESLP ze dne 24. 2. 1993, č. 14396/88, bod 30).

[10] Z předeslaného tedy vyplývá, že vyloučit soudce z projednávání a rozhodnutí přidělené věci lze jen výjimečně a z opravdu závažných důvodů, které mu reálně brání rozhodnout v souladu se zákonem nestranně a spravedlivě.

[11] Nejvyšší správní soud v rámci řízení o námitce podjatosti za běžných okolností nepřezkoumává věcnou správnost procesního postupu soudce v řízení. Důvodem k vyloučení soudce, jak vyplývá z § 8 odst. 1 věty třetí s. ř. s., nemohou být okolnosti, které samy o sobě

pokračování

spočívají v postupu soudce v řízení o dané věci (odkázat lze např. na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 6. 2003, č. j. Nao 25/2003 - 47).

[12] Důvody pro vyloučení samosoudce JUDr. Martina Kopy nemohou spočívat v jeho procesním postupu v řízení ve věci žalobce. V žalobcově věci již soud meritorně rozhodl; zbývá rozhodnout ještě o náhradě nákladů řízení. Nejvyšší správní soud neshledává zákonný důvod pro vyloučení JUDr. Kopy z důvodu, že účastníkům sdělil, že zvažuje podání trestního oznámení, neboť má za to, že se žalobce mohl dopustit přečinu maření spravedlnosti. Jak již bylo výše uvedeno, důvodem k vyloučení nemůže být pouze postup soudce v řízení o projednávané věci. Právě o takový případ se v posuzované věci jedná.

[13] Ze soudního spisu ani z tvrzení žalobce nevyplývají žádné další okolnosti, které by v souvislosti s procesním postupem samosoudce JUDr. Martina Kopy v řízení mohly vzbuzovat pochybnosti o jeho nezaujatosti tak, jako tomu bylo ve věci posuzované Nejvyšším správním soudem v usnesení ze dne 13. 12. 2018, č. j. Nao 164/2018 - 83. V tomto případě Nejvyšší správní soud vzhledem k výrokům a vystupování soudkyně vůči účastníku řízení judikoval, že ačkoliv mu „při rozhodování o námitce podjatosti nepřísluší věcně přezkoumávat procesní postup soudce v řízení, formu jednání a způsob vystupování soudce ani celkový průběh ústního jednání, jsou tyto skutečnosti pro posouzení námitky podjatosti důležité. Na jejich základě si totiž soud může učinit náhled na vnější stránku nestrannosti, tj. posoudit, zda v projednávané věci existují objektivní okolnosti, které by mohly vést k legitimním pochybnostem o tom, že soudce má určitý, nikoliv nezaujatý vztah ke věci, účastníkům nebo jejich zástupcům ve smyslu § 8 odst. 1 s. ř. s.“

III. Závěr

[14] Nejvyšší správní soud s ohledem na všechny shora uvedené okolnosti shledal, že námitka podjatosti není důvodná, a proto rozhodl podle § 8 odst. 5 s. ř. s., že samosoudce Krajského soudu v Brně JUDr. Martin Kopa **není vyloučen** z projednávání a rozhodnutí věci vedené u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. 41 A 17/2020.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 2. března 2022

JUDr. Karel Šimka
předseda senátu